

Лекція 1

Тема: Предмет, задачі та методи історії психології

Питання:

1. Предмет історії психології.
2. Методологічні принципи та методи історії психології. Значення історії психології у постановці та вирішенні методологічних проблем психології. Теоретичні підходи до розвитку психологічної науки.
3. Загальна характеристика основних періодів: психологія стародавнього світу, психологія Середньовіччя, психологія епохи Відродження, психологія Нового часу.

Література:

1. Історія психології: від античності до початку ХХ століття: навч. посібник / Авт-уклад. О. П. Коханова. – К.: НВП «Інтерсервіс». 2016. – 235 с.
2. Ждан А. Н. История психологии: от античности к современности. – М., 2002.
3. Марцинковская Т.Д. История психологии / Т.Д. Марцинковская. – М., 2000.
4. Роменець В. А. Історія психології стародавнього світу і середніх віків / В.А. Роменець. – К., 1983.

Лекція 2

Тема. Відкрита криза у психології

Питання:

1. Причини кризи у психології.
2. Етапи розвитку кризи.
3. Наявність конфронтуючих шкіл як прояв кризи у психології.
4. Різне розуміння предмета психологічної науки у біхевіоризмі, психоаналізі, гештальт-теорії.

Література:

1. Выготский Л.С. Исторический смысл психологического кризиса // Л.С. Выготский. Собр. Соч. в 6 тт. – М., 1982. – Т.1. – С. 291-436.
2. Хрестоматия по истории психологии (период открытого кризиса).- М., 1980.
3. Выгодская Г. Л., Лифанова Т. М. Лев Семенович Выготский. Жизнь. Деятельность. Штрихи к портрету / Г. Л. Выгодская, Т. М. Лифанова. – М.: Смысл, 1996.

Лекція 3

Тема: Класичний психоаналіз

Питання:

1. Етапи розвитку психоаналітичної теорії З. Фрейда.
2. Топологічна, динамічна та економічна трактовки психіки.
3. Поняття психологічного захисту.
4. Науковий конфлікт у психоаналітичному товаристві.
 - 4.1. Індивідуальна психологія А. Адлера. Почуття неповноцінності та комплекс неповноцінності. Стиль життя. Завдання психотерапії з точки зору індивідуальної психології.
 - 4.2. Аналітична психологія К. Юнга. Поняття лібідо та несвідомого – розбіжності із Фрейдом. Колективне несвідоме – походження та зміст. Архетипи. Юнгіанська психотерапія. К. Юнг про типи особистості.

Література:

1. Дадун Р. Фрейд / Р.Дадун. – М.: Издательство АО „Х.Г.С.“, 1994
2. Первин Л., Джон О. Психология личности: Теория и исследования / Л. Первин, О. Джон. – М.: Аспект Пресс, 2000.
3. Роменець В.А., Маноха І.П. Історія психології ХХ століття / В.А. Роменець, І.П.Маноха. – К., 1998.

4. Смит Н. Современные системы психологии / Н. Смит. – СПб.: ЕВРОЗНАК, 2003.
5. Хьелл Л., Зиглер Д. Теории личности / Л. Хьелл, Д. Зиглер. – СПб., 1997.
6. Шульц Д., Шульц С. История современной психологии / Д. Шульц, С.Шульц. – СПб.: Изд-во „Евразия”, 2002.

Лекція 4

Тема: Неофройдизм

Питання:

1. Загальна характеристика: вплив соціальних умов та розбіжності з ортодоксальною теорією.
2. Теорія К. Хорні: базальна тривога, невротичні потреби, основні неврози.
3. Теорія Е. Фромма: екзистенційні потреби людини, типи соціального характеру.
4. Его-психологія, загальна характеристика. Внесок А. Фрейд та Х. Гартмана у розвиток его-психології. Епігенетична теорія Е. Еріксона.
5. Фрейдомарксизм В. Райха. Поняття оргону та характерного панциря. Типи характеру. Тілесно-орієнтована психотерапія,

Література:

1. Первин Л., Джон О. Психология личности: Теория и исследования / Л. Первин, О. Джон. – М.: Аспект Пресс, 2000.
2. Роменець В.А., Маноха І.П. Історія психології ХХ століття / В.А. Роменець, І.П.Маноха. – К., 1998.
3. Смит Н. Современные системы психологии / Н. Смит. – СПб.: ЕВРОЗНАК, 2003.
4. Хьелл Л., Зиглер Д. Теории личности / Л. Хьелл, Д. Зиглер. – СПб., 1997.

5. Шульц Д., Шульц С. История современной психологии / Д. Шульц, С.Шульц. – СПб.: Изд-во „Евразия”, 2002.

Лекція 5

Тема: Виникнення біхевіоризму

Питання:

1. Передумови виникнення біхевіоризму: теорія Е. Торндайка, учення І. Павлова та В. Бехтерева.

2. Класичний біхевіоризм Дж. Уотсона. Поведінка як предмет вивчення. Класифікація методів психології. Методологічна схема дослідження поведінки.

3. Вплив біхевіоризму на психотерапію та соціальні науки.

Література:

1. Роменець В.А., Маноха І.П. Історія психології ХХ століття / В.А. Роменець, І.П.Маноха. – К., 1998.

2. Смит Н. Современные системы психологии / Н. Смит. – СПб.: ЕВРОЗНАК, 2003.

3. Торндайк Э., Уотсон Дж. Б. Бихевиоризм / Э.Торндайк , Дж. Б. Уотсон.- М., 1998.- С. 259-281.

4. Шульц Д., Шульц С. История современной психологии / Д. Шульц, С.Шульц. – СПб.: Изд-во „Евразия”, 2002.

Лекція 6

Тема: Необіхевіоризм

1. Проміжні детермінанти.

2. Теорії Е. Толмена та К. Халла. Когнітивні карти, латентне навчання.

3. Оперантний біхевіоризм Б. Скіннера. Концептуальна схема дослідження. Поняття операції. Оперантне навчання. Проблема підкріплення. Оперантне зумовлення у психотерапії.

4. Біхевіоральний напрямок у консультуванні та психотерапії.
Основні методи поведінкової психотерапії.

Література:

1. Роменець В.А., Маноха І.П. Історія психології ХХ століття / В.А. Роменець, І.П.Маноха. – К., 1998.
2. Смит Н. Современные системы психологии / Н. Смит. – СПб.: ЕВРОЗНАК, 2003.
3. Торндайк Э., Уотсон Дж. Б. Бихевиоризм / Э.Торндайк , Дж. Б. Уотсон.- М., 1998.- С. 259-281.
4. Шульц Д., Шульц С. История современной психологии / Д. Шульц, С.Шульц. – СПб.: Изд-во „Евразия”, 2002.

Лекція 7

Тема: Гештальт-психологія

Питання:

1. Постановка проблеми цілісності у психології. Дослідження представників Австрійської школи. (А. Мейнонг, Х. фон Еренфельс).
2. Дослідження сприймання. Експериментальна схема. Основні феномени сприймання. Основні закони зорового сприймання (К. Коффка).
3. Дослідження мислення. Експерименти В. Келера із людиноподібними мавпами. Етапи мислення. Проблемна ситуація. Метод рішення задач уголос (К. Дункер). Продуктивне мислення (М. Вертгеймер).
4. Динамічна теорія особистості К. Левіна. Життєвий простір людини. Топографічний підхід. Квазіпотреби. Локомоції. Експериментальні дослідження у школі К. Левіна. Дослідження групової динаміки.
5. Внесок гештальт-психології у розвиток світової психології.
6. Вплив гештальт-психології на розвиток гештальт-терапії.

Література:

1. Роменець В.А., Маноха І.П. Історія психології ХХ століття / В.А. Роменець, І.П.Маноха. – К., 1998.

2. Смит Н. Современные системы психологии / Н. Смит. – СПб.: ЕВРОЗНАК, 2003.

3. Шульц Д., Шульц С. История современной психологии / Д. Шульц, С.Шульц. – СПб.: Изд-во „Евразия”, 2002.

Лекція 8

Тема: Екзистенційна психологія

Питання:

1. Основи екзистенціалізму: філософія С. К’єркегора, М. Хайдеггера, феноменологія.

2. Принципи екзистенціалізму.

3. Основні поняття екзистенційної психології: буття-у-світі, небуття, тривога, вина, інтенційність, піклування, любов, воля, свобода, доля.

Література:

4. Шульц Д., Шульц С. История современной психологии / Д. Шульц, С.Шульц. – СПб.: Изд-во „Евразия”, 2002.

Лекція 9

Тема: Гуманістична психологія

Питання:

1. Соціально-економічні та політичні зміни у світі після другої світової війни: вплив на розвиток психології; розвиток НТР та проблема штучного інтелекту; гуманістична психологія та когнітивна психологія - психотехнічна та природничо-наукова парадигми; відновлення контактів європейських та американських вчених із радянськими психологами.

2. Гуманістична психологія у вузькому та широкому смислах.

3. Теорія самоактуалізації А. Маслоу. Ієрархія потреб.

4. Клієнтцентрована терапія К. Роджерса. Організм, система Я, творчість. Емпатія, прийняття, конгруентність як умови успішної терапії.

5. Логотерапія В. Франкла.

Література:

1. Роменець В.А., Маноха І.П. Історія психології ХХ століття / В.А. Роменець, І.П.Маноха. – К., 1998.
2. Смит Н. Современные системы психологии / Н. Смит. – СПб.: ЕВРОЗНАК, 2003.
3. Шульц Д., Шульц С. История современной психологии / Д. Шульц, С.Шульц. – СПб.: Изд-во „Евразия”, 2002.

Лекція 10

Тема: Генетична психологія Ж. Піаже

Питання:

1. Ключові поняття: адаптація, акомодация, асиміляція.
2. Поняття інтелекту та операції.
3. Етапи розвитку інтелекту.
4. Поняття інтеріоризації.
5. Вплив генетичної теорії на франкомовну психологію та розвиток когнітивного напрямку.

Література:

1. Шульц Д., Шульц С. История современной психологии / Д. Шульц, С.Шульц. – СПб.: Изд-во „Евразия”, 2002.

Лекція 11

Тема: Когнітивна психологія

Питання:

1. Передумови розвитку та загальна характеристика.
2. Моделювання когнітивних процесів. Моделі уваги, сприймання, пам'яті, мислення. Моделі пам'яті Б. Аткінсона. Поняття перцептивного циклу У. Найссера. Сприймання як процес перевірки гіпотез.

3. Когнітивний підхід у соціальній психології. Теорія когнітивного дисонансу Л. Фестингера. Соціально-когнітивна теорія А. Бандури.

4. Когнітивний підхід у консультуванні та психотерапії. Загальні риси. Теорія конструктів Дж. Келлі. Раціонально-емотивна терапія А. Елліса. Когнітивне консультування А. Бека.

Література:

1. Марцинковская Т.Д. История психологии / Т.Д. Марцинковская. – М., 2000.

2. Первин Л., Джон О. Психология личности: Теория и исследования / Л. Первин, О. Джон. – М.: Аспект Пресс, 2000.

3. Солсо Р. Когнитивная психология. – СПб.: Питер, 2006. — 589 с.

4. Шульц Д., Шульц С. История современной психологии / Д. Шульц, С.Шульц. – СПб.: Изд-во „Евразия”, 2002.

Лекція 12

Тема: Особливості психологічної думки в Росії на початку 20 століття

Питання:

1. Розробка природничих основ психології.

2. Наука про поведінку.

3. Шляхи побудови марксистської психології.

Література:

Ярошевский М.Г. История психологии / М.Г.Ярошевский.- М., 1985.

Лекція 13

Тема: Культурно-історична теорія Л. С. Виготського

Питання:

1. Опосередкування вищих психічних функцій.

2. Знак як психологічне знаряддя.

3. Соціальна природа вищих психічних функцій. Паралелограм розвитку. Рівень актуального розвитку та зона найближчого розвитку

4. Значення та смисл.

5. Розвиток мови та мислення.

Література:

1. Выготский Л.С. Исторический смысл психологического кризиса // Л.С. Выготский. Собр. Соч. в 6 тт. – М., 1982. – Т.1. – С. 291-436.

Лекція 14

Тема: Діяльнісний підхід у психології

Питання:

1. Передумови виникнення діяльнісного підходу у психології.
2. Діяльнісний підхід у роботах О.М. Леонтьєва. О.М. Леонтьєв про структуру діяльності. Застосування діяльнісного підходу при вирішенні проблем критеріїв психічного, виникнення і розвитку психіки та свідомості.
3. Філософсько-психологічна концепція С.Л. Рубінштейна.
4. Діяльнісний підхід у дослідженнях сприймання, пам'яті, мислення (О.В. Запорожець, П.І. Зінченко, А.А. Смирнов та ін.).
5. Поняття провідної діяльності та проблеми вікової і педагогічної психології (Д.Б. Ельконін, П.Я. Гальперін, В.В. Давидов).

Література:

1. Ждан А. Н. История психологии: от античности к современности. – М.,
2. Марцинковская Т.Д. История психологии / Т.Д. Марцинковская. – М., 2000.

Лекція 15

Тема: Харківська психологічна школа

Питання:

1. Історія виникнення ХПШ
2. Три етапи досліджень ХПШ.
3. Проблема пам'яті та особистості в Харківській школі (П.І. Зінченко, Г.К. Середя).

Література:

Іванова О.Ф. Історія психології ХІХ – ХХ століття (на матеріалі розвитку психології на Слобожанщині) / О.Ф. Іванова. – Харків: ХДУ, 1995.

Лекція 16

Тема: Сучасний стан та напрямки психологічних досліджень

Питання:

1. Сучасна психологія та психотерапії.
2. Трансперсональна психологія.
3. Позитивна психологія.
4. Кросс-культурна та гендерна психологія.
5. Перспективи розвитку психології в Україні та за кордоном.

Література:

1. Гроф С. Психология будущего: Уроки современных исследований сознания / С. Гроф. – М.: ООО „Издательство АСТ” и др., 2003.
2. Майков В. Трансперсональная психология: Истоки, история, современное состояние / В. Майков, В. Козлов – М.: ООО „Издательство АСТ” и др., 2004.
3. Первин Л., Джон О. Психология личности: Теория и исследования / Л. Первин, О. Джон. – М.: Аспект Пресс, 2000.
4. Смит Н. Современные системы психологии / Н. Смит. – СПб.: ЕВРОЗНАК, 2003.
5. Шульц Д., Шульц С. История современной психологии / Д. Шульц, С. Шульц. – СПб.: Изд-во „Евразия”, 2002.